

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 593/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M., š. p., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/361/2011 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/35/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M., š. p., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2013 doručená sťažnosť M., š. p. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/361/2011 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/35/2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že *«v konaní vedenom na Okresnom súde... pôvodne pod č. k. 16 Rob/1059/2011 bol na návrh navrhovateľa „B., s. r. o.“, ktorý bol podaný súdu dňa 22. 11. 2011 proti odporcovi „M., š. p.“, vydaný platobný rozkaz dňa 25. 11. 2011, podľa ktorého mal odporca zaplatiť navrhovateľovi sumu 11 223,62 € s prísl...»*.

Proti platobnému rozkazu podal sťažovateľ odpor a súčasne si *„uplatnil vzájomným návrhom svoj nárok voči navrhovateľovi, ktorý mu vznikol titulom náhrady škody spôsobenej vadným plnením navrhovateľa“*.

Okresný súd v predmetnej veci vedenej pod sp. zn. 12 Cb/361/2011 12. júla 2012 účastníkom konania oznámil, že *„vzájomný návrh“*, ktorým sa sťažovateľka domáha proti navrhovateľovi zaplata sumy 11 497,11 € s prísl. z titulu náhrady škody, vylučuje na samostatné konanie (toto konanie bolo od 25. júla 2012 vedené ďalej pod sp. zn. 12 Cb 35/2012), pričom *„odo dňa začatia konania vedeného na Okresnom súde... pod č. k. 12 Cb/35/2012 vo veci navrhovateľa... o zaplataenie 11 497,11 €, t. j. od 25. 07. 2012 do dnešného dňa (09. 09. 2013), t. j. za 416 dní (!) okresný súd nevykonal ani jeden - jediný procesný úkon vo veci samej“*.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti ďalej podrobne chronologicky opisuje priebeh konania vo veci vedenej pod sp. zn. 12 Cb/361/2011, ktoré bolo právoplatne skončené 19. augusta 2013 na základe rozsudku okresného súdu z 20. septembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 Cob/16/2013 z 27. júna 2013, a tvrdí, že *„konajúci súd nie je v danej veci (veciach) nezávislý a nestranný a rozhodol účelovo v neprospech sťažovateľa“*, čím malo dôjsť k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy.

Dňa 9. septembra 2013 bolo sťažovateľovi doručené „*Upovedomenie o začatí exekúcie od exekútora JUDr. Ing. M. P...*“.

Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti uviedol, že okresný súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/361/2011 a «*procesným rozhodnutím o vylúčení vzájomného návrhu odporcu na samostatné konanie, následne nekonaním v tejto veci (12 Cb 35/2012) po dobu dlhšiu ako jeden rok, dostal odporcu (M.) do pozície povinného bez možnosti ekonomicky spor spravodlivo usporiadať.*

Tu zhliadame porušenie ústavného práva zakotveného v čl. 47, ods. 3 Ústavy SR, t. j. že: „Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.“

Vychádzame pri tomto závere najmä z toho, že sťažovateľ v pôvodne tom istom spore uplatňoval svoj nárok na náhradu škody vzniknutej vadným plnením odporcu - zhotoviteľa diela, prejavuvšom sa už počas vykonávania diela. Škodu bolo možné zdokumentovať len v momente odstúpenia od zmluvy, lebo dielo muselo byť urýchlene dokončené náhradným dodávateľom (ako je uvedené vyššie - jednalo sa o demontovanú strechu koncom leta 2011, trvalé dažde a ničnerobenie zhotoviteľa). A tak nemožno už dnes, s odstupom času, vykonať napr. znalecké dokazovanie na mieste samom, lebo dielo - stavba je dokončená, funkčná a vady pôvodného zhotoviteľa odstránené. Takto súd svojím postupom v konaní č. 12 Cb 35/2012 a konaní 12 Cb 361/2011 dostal sťažovateľa do dôkaznej núdze. Je pritom všeobecne známe, že preukázanie vzniku, výšky škody a zodpovednosti za škodu je zo strany poškodeného obtiažne a rozhodnutie súdu v nedohľadne.

Máme za to, že pri pragmatickom posudzovaní veci nestranným a nezávislým súdom, treba mať na zreteli aj ekonomické porovnanie spoločností - účastníkov konania..

Sťažovateľ, okrem uplatňovania svojich nárokov a namietania postupu súdu v konaní 12 Cb/361/2011, osobitne nenamietal prietahy u predsedu Okresného súdu v konaní 12 Cb 35/2012 z toho dôvodu, že návrhy na dokazovanie zo strany sťažovateľa mal súd k dispozícii. I dôkazy samotné, najmä výňatky zo znaleckého posudku o dôvodoch a výške škody... Mali sme za to, že súd, vylúčiac nárok sťažovateľa na samostatné konanie, vo veci koná. Ukázalo sa, že nekoná. Ukázalo sa, že koná len vo veci 12 Cb/361/2011, v ktorom to konaní sťažovateľ vystupoval na strane odporcu.

Navrhujeme, aby práve tieto okolnosti boli považované za okolnosti hodné osobitného zreteľa, prečo podávame túto ústavnú sťažnosť.».

- Sťažovateľ na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že
1. *Základné právo M... na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48, ods. 2 Ústavy SR v konaní 12 Cb/35/2012 porušené bolo,*
 2. *Základné právo M... „domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“ podľa čl. 46, ods. 1 Ústavy... porušené bolo,*
 3. *Základné právo M... zakotvené v čl. 47, ods. 3 Ústavy SR... , v konaní 12 Cb/361/2011 porušené bolo,*
 4. *Ústavný súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 20. 09. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 12 Cb/361 zo dňa 27. 06. 2013, ktoré nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 19. 08. 2013,*
 5. *Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Žiari nad Hronom, aby v konaní rozhodol podľa § 112, ods. 1, 2 O. s. p. o spojení vecí vedenej pod sp. zn. 12 Cb/35/2012 a pod sp. značkou 12 Cb/361/2011 a aby konal v spojených veciach bez zbytočných prietáhov,*
 6. *M..., sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 15.000.- €, ktoré je Okresný súd Žiar nad Hronom vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia,*
 7. *Okresný súd žiar nad Hronom je povinný uhradiť M... trovy konania v sume 275,94 € na účet jej právneho zástupcu do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“*

Okrem toho sťažovateľ žiada, aby ústavný súd podľa § 52 zákona o ústavnom súde uložil *„spoločnosti B., s. r. o.,... zdržať sa oprávnenia jej priznaného, t. j. zdržať sa výkonu rozhodnutia Okresného súdu..., resp. v ňom až do právoplatného ukončenia vecí vedenej na tomto Okresnom súde pod č. k. 12 Cb/35/2012 nepokračovať,*

Ukladá exekútorovi JUDr. Ing. M. P., aby v exekučnom konaní vedenom pod č. k. EX 1135/2013, bez ohľadu na využitie alebo nevyužitie opravných prostriedkov povinným v exekučnom konaní, nepokračoval až do právoplatného ukončenia vecí vedenej na tomže Okresnom súde pod č. k. 12 Cb/35/2012.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/361/2011 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/35/2012

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/361/2011

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré odôvodnil tým, že v právoplatne skončenom konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/361/2011 „konajúci súd nie

je v danej veci (veciach) nezávislý a nestranný a rozhodol účelovo v neprospech sťažovateľa“.

Porušenie „ústavného práva“ zakotveného v čl. 47 ods. 3 ústavy sťažovateľ vidí v tom, že „procesným rozhodnutím o vylúčení vzájomného návrhu odporcu na samostatné konanie, následne nekonaním v tejto veci (12 Cb 35/2012) po dobu dlhšiu ako jeden rok, dostal odporcu (M.) do pozície povinného bez možnosti ekonomicky spor spravodlivo usporiadať“.

Z okolností prípadu je tiež zrejmé, že sťažovateľ sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie podal na ústavnom súde aj oneskorene, keďže procesné uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť ešte 25. júla 2012 a sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu až 20. septembra 2013, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej zákonom ustanovenej lehoty (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu a uzneseniu okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde mohol odmietnuť aj ako oneskorene podanú.

2. K namietanému základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/35/2012

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej namieta, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Cb/35/2012 od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o vylúčení vzájomného návrhu sťažovateľa na ďalšie konanie, t. j. od 25. júla 2012, nekoná a je nečinný viac ako 416 dní, čím podľa neho dochádza k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ k tomu uviedol, že prieťahy u predsedu okresného súdu v konaní sp. zn. 12 Cb 35/2012 osobitne nenamietal z toho dôvodu, že „návrhy na dokazovanie zo strany sťažovateľa mal súd k dispozícii. I dôkazy samotné, najmä výňatky zo znaleckého posudku o dôvodoch a výške škody... Mali sme za to, že súd, vylúčiac nárok sťažovateľa na samostatné konanie, vo veci koná. Ukázalo sa, že nekoná. Ukázalo sa, že koná len vo veci 12 Cb/361/2011, v ktorom to konaní sťažovateľ vystupoval na strane odporcu.

Navrhujeme, aby práve tieto okolnosti boli považované za okolnosti hodné osobitného zreteľa, prečo podávame túto ústavnú sťažnosť.“

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, III. ÚS 401/2008), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd tiež opakovane konštatoval, že podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých

základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Inak povedané, keďže proti sudcovi všeobecného súdu, ktorý koná so zbytočnými priet'ahmi, môže predseda okresného súdu iniciovať dokonca aj disciplinárne konanie, sťažnosť na priet'ahy v zmysle zákona o sudcoch treba rozhodne považovať za účinný prostriedok nápravy.

Ústavný súd sa nestotožňuje s obranou sťažovateľa, že nevyčerpanie iných právnych prostriedkov nápravy odôvodňoval tým, že si myslel, že okresný súd „*vylúčiac nárok sťažovateľa na samostatné konanie, vo veci koná*“, a preto podľa sťažovateľa by mal ústavný súd tieto okolnosti považovať za okolnosti hodné osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde a jeho sťažnosť akceptovať.

Ústavný súd tiež konštatuje, že doterajšia dĺžka napadnutého konania od 25. júla 2012 až doteraz ešte neodôvodňuje taký postup ústavného súdu, ktorý by v zmysle jeho judikatúry akceptoval nevyužitie sťažnosti na priet'ahy v konaní z dôvodov uvádzaných sťažovateľom v tejto sťažnosti.

Ústavný súd preto odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom všeobecného súdu v označenom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2013